

بسمه تعالی

دستورالعمل چگونگی تأیید حدود صلاحیت و ظرفیت اشتغال اعضای حقیقی در روش ارجاع خدمات

این دستورالعمل که از تاریخ تصویب، جایگزین دستورالعمل‌های آزمایشی "محاسبه ظرفیت اشتغال باقی‌مانده اعضای حقیقی" و "چگونگی دریافت درصدی از حق‌الزحمه کار ارجاعی به اعضا" می‌شود، بر اساس مفاد قانون نظام مهندسی معدن و آیین‌نامه اجرایی آن و همچنین برپایه "مبانی قیمت‌گذاری خدمات مهندسی" مصوب ۸۴/۹/۲۹ و "دستورالعمل تعیین ظرفیت اشتغال دارندگان پروانه اشتغال شخص حقیقی" مصوب ۸۴/۹/۲۹ تدوین شده است.

معانی و مفاهیم واژه‌ها و اصطلاحات بکار رفته در این دستورالعمل مطابق قانون و آیین‌نامه اجرایی آن است.

۱- محاسبه ظرفیت اشتغال باقی‌مانده

۱-۱- ظرفیت اشتغال سالانه دارنده پروانه اشتغال برای هر یک از زمینه‌های وی به طور جداگانه، طبق "دستورالعمل تعیین ظرفیت اشتغال دارندگان پروانه اشتغال اشخاص حقیقی" برحسب ضریب عدد پایه P محاسبه و در ابتدای هر سال در بانک اطلاعاتی اعضای سازمان و در پرونده عضو درج می‌شود. محاسبات برای هر سال تقویمی انجام می‌شود.

تبصره ۱- در صورت تغییر پایه در اثنای سال، ظرفیت اشتغال جدید برای بقیه سال منظور می‌شود.

تبصره ۲- ظرفیت اشتغال اعضای کارورز معادل ۱۲ ماه با نرخ هر نفر ماه معادل پایه ۳ (P=۳۰۰) منظور می‌شود.

تبصره ۳- چنانچه فردی هم‌زمان با عضویت در سازمان نظام مهندسی معدن، در سایر سازمان‌های نظام مهندسی نیز عضو باشد، ظرفیت اشتغال سالانه وی در نسبت عکس تعداد نظام‌های مهندسی که عضو آن است ضرب می‌شود.

۱-۲- هر عضو سازمان موظف است مشاغل خود را به موقع و با ارائه مدارک مربوطه، به اطلاع سازمان استان متبوع برساند. سازمان استان مشاغل عضو را به ترتیب وقوع در پرونده وی درج و در بانک اطلاعاتی اعضا وارد می‌کند.

تبصره- لازم است توجه شود هنگام ارتقای پایه و هرگونه اصلاح در پروانه اشتغال، فقط سابقه کار مشاغلی که در پرونده عضو ثبت شده باشد قابل محاسبه خواهد بود.

۱-۳- تعرفه حق‌الزحمه هر یک از مشاغل شخص، براساس نرخ‌های نفر ساعت یا نفر روز یا نفر ماه منطبق با پایه‌های هر یک از دو زمینه عضو بطور جداگانه، طبق مبانی قیمت‌گذاری خدمات مهندسی تعیین و میزان اشتغال با در نظر گرفتن مدت اشتغال در آن شغل محاسبه می‌شود. در حالت‌هایی که برای یک شغل نرخ مصوب وجود داشته باشد (طبق پیوست شماره دو)، ابتدا درجه فعالیت متناظر با پایه شخص در هر زمینه تعیین و سپس تعرفه حق‌الزحمه منطبق با آن درجه منظور می‌شود. در هر حالت تعرفه حق‌الزحمه برای تعیین میزان اشتغال، برای هر زمینه به‌طور جداگانه در بانک اطلاعاتی و در پرونده وی اعمال می‌شود. ضرایب پیش‌بینی شده در مبانی قیمت‌گذاری خدمات مهندسی (منطقه‌ای، سختی کار و غیره) و اضافات و کسور در این محاسبه دخالت داده نمی‌شود. بدیهی است که در این محاسبه حق‌الزحمه واقعی شخص مورد توجه قرار نمی‌گیرد و تعرفه حق‌الزحمه به‌منظور محاسبه میزان اشتغال است.

۱-۴- با وارد کردن نوع شغل و مدت آن در بانک اطلاعاتی، میزان اشتغال عضو در آن شغل، متناظر با پایه وی در هر زمینه تعیین و با کسر از ظرفیت اشتغال سالانه، باقی‌مانده ظرفیت اشتغال در هر زمینه محاسبه می‌شود. هر سازمان استان لازم است علاوه بر بانک اطلاعاتی اعضا، برای هر عضو در هر سال یک لیست (مشابه فرم پیوست شماره یک) در پرونده وی تشکیل دهد و محاسبات فوق را عیناً در لیست مزبور نیز انجام دهد.

۱-۵- تعرفه حق‌الزحمه مشاغل مختلف با تدوین شرح و شرایط هر شغل، به تدریج تعیین و ابلاغ می‌شود. فهرست تعرفه حق‌الزحمه تعدادی از مشاغل طبق پیوست شماره دو است. این فهرست عنداللزوم اصلاح و تعرفه‌های مشاغل جدید به آن افزوده می‌شود.

تبصره- برای مشاغل غیرتمام وقت که در فهرست تعرفه‌ها وجود ندارد، سازمان استان می‌تواند به تشخیص خود برحسب نوع کار، میزان اشتغال را بر مبنای حق‌الزحمه ساعتی یا نفر روز طبق مبانی قیمت‌گذاری تعیین و جهت اخذ مجوز به شورای مرکزی گزارش کند. اما در هر حال میزان آن نمی‌تواند از ۶۰۰ نفر ساعت یا ۷۰ نفر روز در سال بیشتر باشد.

۶-۱- برای شاغلان تمام‌وقت در مؤسسه‌های دولتی یا خصوصی، اعم از اینکه شرح شغل آنها تعریف شده یا نشده و شغل آنها مرتبط یا غیرمرتبط باشد، میزان اشتغال بر مبنای نرخ نفرماه در مبنای قیمت‌گذاری خدمات مهندسی و با در نظر گرفتن پایه عضو در هر زمینه منظور و در ۱۲ ماه سال، یا در تعداد ماه‌های واقعی طبق قرارداد مربوط، ضرب می‌شود. کسر ماه کمتر از ۱۵ روز صفر و بیشتر از آن یک ماه منظور می‌شود.

تبصره- برای تدریس غیر تمام وقت در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، برای هر نیم‌سال تحصیلی، چنانچه دارای حکم نیمه‌وقت باشد ۳ نفرماه و چنانچه دارای حکم پاره‌وقت باشد ۱/۵ نفرماه منظور می‌شود.

۷-۱- مطابق مفاهیم قانون و آیین نامه اجرایی آن (به‌ویژه ماده ۱۲) عضو سازمان نمی‌تواند کاری را بپذیرد که خارج از صلاحیت وی و یا درجه آن بالاتر از حدود صلاحیت متناظر با پایه وی در آن زمینه باشد. البته پذیرش کارهای با درجه پایین‌تر نیز به صلاح عضو نیست، زیرا در هر حال تعرفه حق‌الزحمه مربوط به آن شغل، بر مبنای درجه فعالیت که منطبق با پایه‌های وی در هر یک از زمینه‌ها باشد محاسبه و از ظرفیت اشتغال سالانه شخص کسر می‌شود.

تبصره- در حالت‌های استثنایی و با توجه به شرایط استان و تعداد اعضا و دارندگان پروانه اشتغال، با تقاضای سازمان استان و تأیید سازمان صنعت، معدن و تجارت استان، وزارت صنعت، معدن و تجارت می‌تواند پذیرش کارهای از درجه‌های پایین‌تر یا بالاتر را برای مدت معین، مجاز اعلام کند. اما در این حالت‌ها نیز طبقه محاسبه میزان اشتغال تغییری نمی‌کند.

۸-۱- پذیرش اشتغال پاره‌وقت هم‌زمان با اشتغال تمام‌وقت در چهارچوب ظرفیت باقی‌مانده سالانه طبق دستورالعمل تعیین ظرفیت اشتغال امکان‌پذیر است. اما پذیرش دو کار تمام وقت به‌طور هم‌زمان غیرممکن است، مگر آنکه با توجه به شرح شغل‌های مربوط و در شرایط استثنایی توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت، مجاز اعلام شود که در این صورت باقی‌مانده ظرفیت اشتغال شخص در هر دو زمینه، صفر منظور می‌شود.

۹-۱- تمام ظرفیت اشتغال سالانه مهندسان و کارشناسان تمام وقت در شرکت‌های مشاور، دفاتر مهندسی و دفاتر فنی مؤسسات دولتی که شرح شغل سازمانی آنها انحصاراً طراحی است، به آن شرکت یا مؤسسه اختصاص پیدا می‌کند. البته اعلام مشاغل شخص برای اخذ تأییدیه صلاحیت در هر کار و انجام محاسبات کسر از ظرفیت اشتغال (به منظور حصول اطمینان از رعایت ظرفیت اشتغال سالانه)، ضروری است.

۱۰-۱- اشتغال به مشاغل تمام‌وقت با طول مدت بیش از ۶ ماه در محدوده هر استان، فقط توسط اعضای سازمان آن استان امکان‌پذیر است. اما برای اشتغال در مشاغل پاره‌وقت یا شغل‌های تمام وقت با مدت کمتر از ۶ ماه محدودیتی وجود ندارد. در اینگونه موارد، دارنده پروانه اشتغال مکلف است طبق تبصره ۲ از ماده ۲۲ آیین‌نامه اجرایی، مراتب را بطور کتبی به اطلاع سازمان هر دو استان برساند. سازمان استان محل وقوع کار باید مشخصات شغل را تعیین و به اطلاع سازمان متبوع عضو برساند. سازمان متبوع عضو پس از تأیید حدود صلاحیت و ظرفیت اشتغال باقی‌مانده و اعلام آن به استان محل وقوع کار، مراتب را جهت کسر از ظرفیت اشتغال در بانک اطلاعاتی و پرونده عضو درج می‌کند.

تبصره- اشتغال پاره وقت یا تمام وقت با مدت کمتر از ۶ ماه در استان‌های دیگر به شرطی مجاز است که جمع مدت آن در سال از ۶ ماه تجاوز نکند.

۱۱-۱- برای کارهایی که بخشی از آن در یک سال و بخشی از آن در سال بعد انجام می‌شود در هر سال به نسبت مدت صرف شده در همان سال از ظرفیت اشتغال کسر می‌شود.

۱۲-۱- ظرفیت اشتغال هر سال در هر زمینه تا پایان اسفندماه بسته و فقط ۲۵ درصد باقی‌مانده به ظرفیت سال بعد (بدون قابلیت انتقال به سال‌های بعد) اضافه می‌شود. تحت هیچ شرایطی مابقی ظرفیت استفاده نشده از سال قبل، در سال بعد قابل استفاده نخواهد بود.

۱۳-۱- در صورت تعلیق عضویت، به علت عدم پرداخت به موقع حق عضویت و یا هر علت دیگر، ظرفیت اشتغال عضو صفر می‌شود. اما با رفع تعلیق، مجدداً ظرفیت اشتغال معادل با مدت باقی‌مانده از سال برقرار می‌شود.

۲- کارمزد صدور تأییدیه حدود صلاحیت و ظرفیت اشتغال

۱-۲- هر سازمان استان می‌تواند تا سقف نرخ‌های مندرج در این دستورالعمل، درصدی از حق‌الزحمه مشاغل اعضا را تعیین و به عنوان کارمزد ارجاع خدمات مهندسی طبق ماده ۳۳ قانون از عضو دریافت کند. این کارمزد از همه مشاغلی که به تأیید حدود صلاحیت و ظرفیت اشتغال نیاز دارد، اعم از دولتی یا غیردولتی، قابل دریافت است. نرخ‌های کارمزد ارجاع خدمات باید توسط هیأت مدیره به طور سالانه تعیین و طی شیوه‌نامه‌ای به اطلاع عموم برسد.

۲-۲- مبالغ دریافتی بابت کارمزد ارجاع خدمات مهندسی باید در بودجه سالانه سازمان استان پیش‌بینی شود و به تصویب مجمع عمومی برسد.

۲-۳- کارمزد ارجاع خدمات مهندسی فقط از عضو قابل دریافت است و ارتباطی به کارفرمای وی ندارد.

۲-۴- مبلغ قابل دریافت به عنوان کارمزد تأیید حدود صلاحیت و ظرفیت اشتغال خدمات مهندسی ارجاع شده، که طی شیوه‌نامه مصوب هیأت مدیره تعیین می‌شود، برای مشاغل تمام وقت حداکثر ۲ درصد حق‌الزحمه یک سال آن و برای مشاغل پاره وقت درصدی از نرخ تعرفه مربوط به هر شغل است. برای ایجاد توازن، با افزایش کار توسط هر عضو، نرخ کارمزد نیز افزایش می‌یابد. این درصد بر حسب مجموع حق‌الزحمه سالانه (تمام وقت و پاره وقت) به ترتیب زیر تعیین می‌شود:

- تا P ۳۵۰ حداکثر ۸ درصد.

- از P ۳۵۰ تا P ۶۰۰ حداکثر ۹ درصد نسبت به مازاد ردیف قبل.

- از P ۶۰۰ تا P ۹۶۰ حداکثر ۱۰ درصد نسبت به مازاد ردیف قبل.

- از P ۹۶۰ تا P ۱۵۲۰ حداکثر ۱۲ درصد نسبت به مازاد ردیف قبل.

۲-۵- محاسبه کارمزد ارجاع خدمات مهندسی، ارتباطی به درجه شغل نداشته و همانند بند ۱-۳ ابتدا تعرفه حق‌الزحمه شغل بر مبنای پایه عضو در زمینه مربوط تعیین و سپس کارمزد بر مبنای این تعرفه، محاسبه می‌شود.

۲-۶- سازمان استان می‌تواند کارمزد مشاغل تمام وقت را طبق شیوه‌نامه مصوب هیأت مدیره، به تقسیط دریافت کند.

۳- روش ارجاع کار و صدور تأییدیه

۳-۱- برای اشتغال به فعالیت‌هایی که طبق ماده ۴ قانون، دارا بودن پروانه اشتغال برای آنها ضروری اعلام شده است، وفق مواد ۱۲ و ۱۳ آیین‌نامه اجرایی قانون، باید حدود صلاحیت و دارا بودن ظرفیت اشتغال عضو، توسط سازمان استان مورد تأیید قرار گیرد. مسئولیت دریافت تأییدیه حدود صلاحیت و ظرفیت اشتغال مستقیماً متوجه عضو بوده و تخلف از آن برابر مفاد ماده ۸۳ آیین‌نامه اجرایی (به ویژه بندهای ذ و ز) قابل پیگرد توسط شورای انتظامی است.

۳-۲- برگ تأیید حدود صلاحیت و ظرفیت اشتغال، همراه با تصویر پروانه اشتغال، باید به احکام استخدامی یا قرارداد اشتغال عضو پیوست شود.

۳-۳- متقاضی (حقیقی یا حقوقی) استفاده از خدمات مهندسی، چنانچه خود نتواند عضوی را به این منظور تعیین کند، لازم است به سازمان نظام مهندسی معدن استان مراجعه کند تا افراد واجد شرایط از سوی سازمان استان به وی معرفی شود و او از بین آنان یکی را برگزیند. به منظور اجتناب از تداخل وظایف و رعایت توازن اشتغال بین اعضای سازمان، در صورت مراجعه متقاضی به سازمان صنعت، معدن و تجارت استان نیز باید توسط آن سازمان از سازمان نظام مهندسی معدن استان استعلام شود.

۳-۴- سازمان استان، اعضا را برحسب رسته، زمینه، تخصص و تجربه گروه بندی می‌کند. متقاضی استفاده از خدمات مهندسی، با مراجعه به سازمان استان (مشابه فرم شماره ۱) مشخصات کار مورد نظر خود را اعلام می‌کند. برای اینکه آزادی عمل متقاضی محدود نشود، سازمان استان موظف است حداکثر ظرف مدت دو روز فهرستی از چند نفر (در صورت امکان تا ۵ نفر) کارشناس واجد شرایط برای کار مورد نظر را به متقاضی معرفی کند تا یکی از آنها را برگزیده و با وی به توافق برسد.

۳-۵- پس از حصول توافق متقاضی با عضو، (مشابه فرم شماره ۲) متفقاً آمادگی خود را به سازمان استان اعلام می‌کنند. سازمان استان پس از دریافت استعلام از سازمان صنعت، معدن و تجارت استان (مشابه فرم شماره ۳) که در آن مشخصات دقیق کار اعلام شده باشد و دریافت کارمزد مربوط، گواهی تأیید حدود صلاحیت و ظرفیت اشتغال عضو را (مشابه فرم شماره ۴) صادر می‌کند. نسخه‌هایی از این گواهی به کارفرما، عضو و سازمان صنعت، معدن و تجارت استان داده می‌شود و یک نسخه نیز در پرونده عضو بایگانی می‌شود. پس از انعقاد قرارداد، مشخصات کار در بانک اطلاعاتی اعضا و پرونده عضو درج و متناسباً از ظرفیت اشتغال وی کسر می‌شود.

۳-۶- چنانچه تعداد داوطلبان اشتغال برای کارهای پاره وقت (و به‌ویژه تهیه طرح) در سطح استان زیاد باشد، سازمان استان باید برنامه مدونی تنظیم و ارجاع کار را بصورت نوبتی انجام دهد. هیأت مدیره می‌تواند کمیته‌ای مرکب از یک نفر از اعضای خود و دو نفر از اعضای سازمان استان را برای نظارت بر اجرای برنامه نوبتی تعیین کند. تبصره- برای اینگونه مشاغل، چنانچه کارشناس معرفی شده توسط متقاضی، عضو استان دیگر باشد نیز لازم است برنامه نوبتی استان متبوع عضو در مورد وی رعایت شده باشد.

۳-۷- چون عمده‌ترین تعارضات ارجاع کار، مربوط به خدمات تهیه طرح‌ها و گزارش پایان عملیات اکتشاف است، برای ایجاد توازن نسبی در ارجاع خدمات مربوط، لازم است علاوه بر اجرای برنامه نوبتی، ظرفیت اشتغال در زمینه طراحی اعضا محدود شود. به این منظور، با فرض بر اینکه هر شخص باید قسمتی از ظرفیت اشتغال خود را به فعالیت‌های اجرایی و نظارتی اختصاص دهد، ظرفیت اشتغال سالانه کلیه اعضا (اعم از شاغل یا غیرشاغل) در زمینه طراحی، پس از کسر ۱۲ نفرماه (بر مبنای پایه عضو در زمینه طراحی) به عنوان ظرفیت اشتغال قابل استفاده برای تهیه طرح، تعیین می‌شود. تبصره- سازمان استانی‌هایی که از نظر تعداد دارندگان پروانه اشتغال در زمینه طراحی در یکی از رسته‌ها کمبود دارند، می‌توانند با ارائه گزارش، عدم اجرای این بند را برای مدت معین، از شورای مرکزی درخواست و کسب مجوز کنند.

۳-۸- با توجه به فرصت مورد نیاز برای تهیه طرح و یا تدوین گزارش فنی و یا تهیه نقشه، زمان ارائه طرح یا گزارش فنی یا نقشه به سازمان صنعت، معدن و تجارت استان یا سایر مراجع ذیربط نباید زودتر از یک ماه پس از صدور تأییدیه حدود صلاحیت و ظرفیت اشتغال باشد. متقاضیان استفاده از خدمات مهندسی باید با توجه به این موضوع، به موقع نسبت به انتخاب کارشناس اقدام کنند و مسئولیت هرگونه تأخیری متوجه خودشان خواهد بود.

۳-۹- پایان کار و ارائه کامل خدمات، باید توسط کارفرما و سازمان صنعت، معدن و تجارت استان یا سایر مراجع ذیربط اعلام و توسط عضو به سازمان استان ارائه تا در پرونده وی درج شود.

۳-۱۰- سازمان استان دخالتی در انعقاد قرارداد مابین کارفرما و عضو ندارد. اما عضو ذینفع باید دقت کند که قرارداد، منطبق بر مقررات جاری کشور باشد تا در صورت لزوم بتواند برای احقاق حقوق خود به مراجع قانونی رجوع کند.

۳-۱۱- مؤسسات و شرکت‌هایی که به تعداد کافی کارشناس در استخدام خود دارند می‌توانند هر یک از آنها را برای تصدی مشاغل مورد نیاز خود منصوب و معرفی کنند مشروط بر آنکه برگ تأیید حدود صلاحیت و تعیین ظرفیت اشتغال باقیمانده را از سازمان استان دریافت کنند. در این صورت انتخاب و تعیین کارشناس، مشمول برنامه نوبتی نخواهد بود.

این دستورالعمل در تاریخ ۱۳۹۱/۰۳/۰۴ به تصویب شورای مرکزی رسید.